

Komunitní energetika: představení, trendy a příležitosti

Svaz moderní
energetiky

Martin Ander / Svaz moderní energetiky 05/03/2024

Proč komunitní energetika?

Svaz moderní
energetiky

Proč komunitní energetika?

- ▶ Nezávislost na centralizovaných dodávkách energií
- ▶ Výroba elektřiny pro vlastní spotřebu - ochrana před nekontrolovatelným růstem cen
- ▶ Možnost využívat OZE pro ty, co nemohou mít vlastní zdroj
- ▶ Udržitelnost – environmentální, ekonomická i společenská
- ▶ Podpora prosperity místních komunit
- ▶ Snížení znečištění
- ▶ Snadnější integrace OZE do elektrorozvodných sítí

Co je komunitní energetika?

Svaz moderní
energetiky

Místní obnovitelné zdroje

Svaz moderní
energetiky

Ekonomická dostupnost

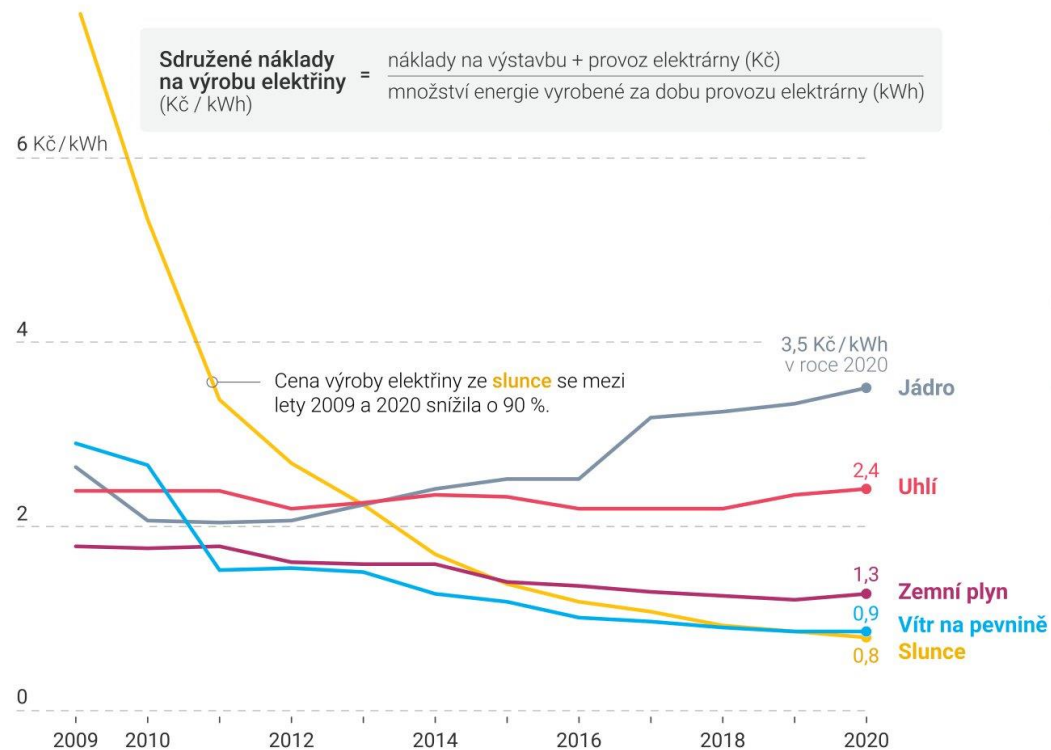

Svaz moderní energetiky

VÝVOJ SVĚTOVÝCH CEN ELEKTŘINY PODLE ZDROJŮ

Ceny výroby elektřiny ze slunce a větru v poslední dekádě výrazně klesly a dnes tyto obnovitelné zdroje energie patří ve světě mezi nejlevnější.

Proč ceny elektřiny ze solárních a větrných elektráren klesají?

- **Technologie** výroby solárních panelů a větrných elektráren za poslední dekádu **výrazně vyspěla**.
- Využívání větrných a solárních elektráren ve větším měřítku přináší výhody v podobě **úspor z rozsahu**.
- Růst odvětví obnovitelných zdrojů láká další a další společnosti. **Větší konkurence snižuje cenu**.
- S rozšířením větrných a solárních elektráren **klesají rizika spojená s investicemi** do stavby těchto zdrojů

Energeticky plusový dům – Brno-Komín

- ▶ Pasivní energetický standard, vnější stínění, dřevostavba (CLT panely), střešní FVE 8 kW, 18 kWh baterie, kotel na dřevní pelety (v provozu 4 měs./rok), dobíjení elektroauta. Podrobnosti na www.adapterawards.cz.

Administrativní areál Otevřená zahrada

Svaz moderní
energetiky

- ▶ Energeticky pasivní dům, 4 tepelná čerpadla, 8 zemních vrtů, vzduchotechnika s rekuperací, střešní FVE 20 kWp. Podrobnosti na <https://www.otevrenazahrada.cz/Zelene-staveni/Energie>.

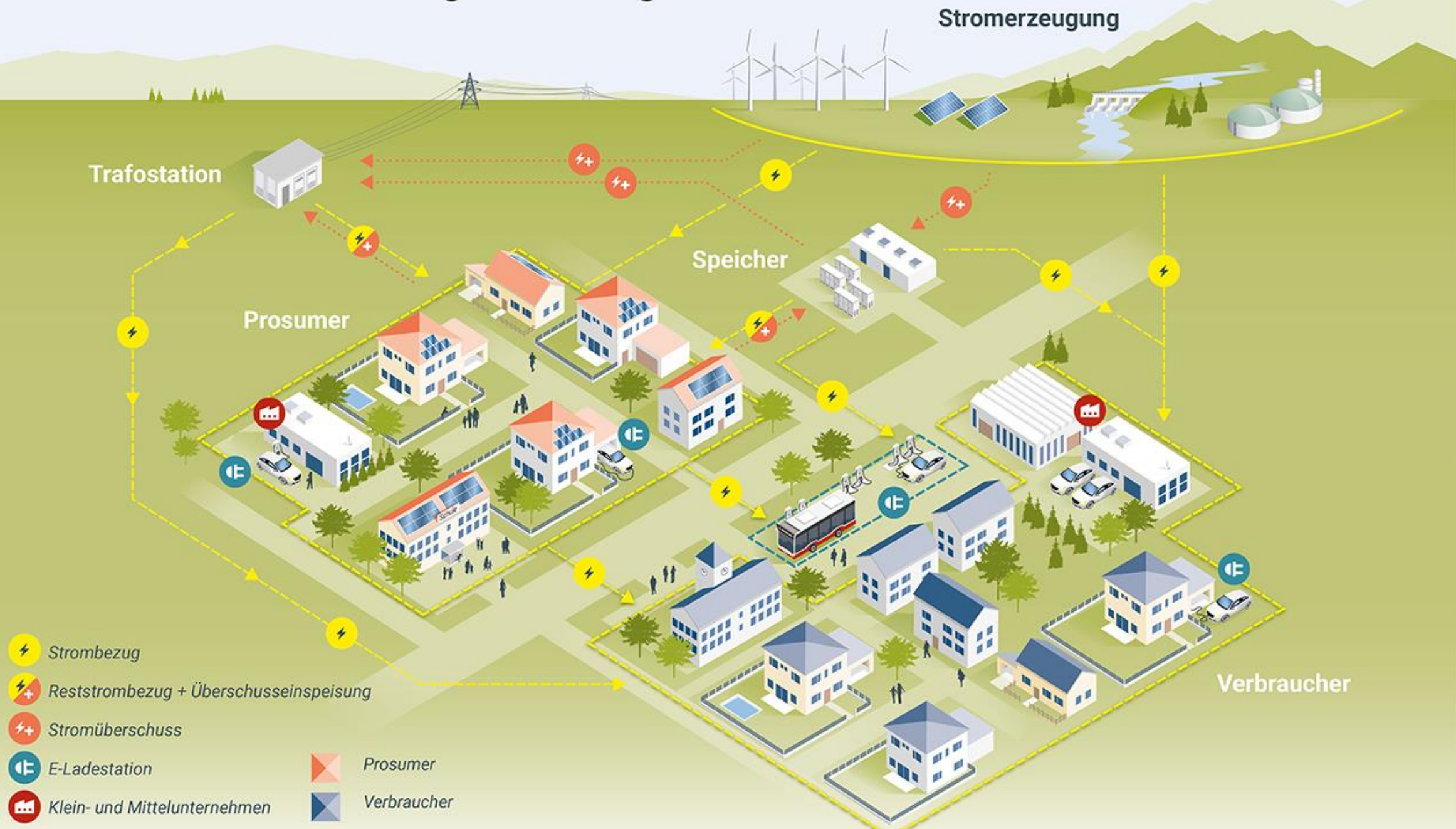

Vývoj komunitní energetiky

- ▶ Komunitní vlastnictví výroben elektřiny a tepla (energetická družstva)
- ▶ Sdílení vyrobené elektřiny a tepla v rámci komunity

Energiezukunft gestalten

Přínosy energetických společenství

- ▶ **Ochrana před růstem cen energie** – investice do obnovitelných zdrojů dávají předvídatelnou ekonomiku dodávek energie po dobu životnosti projektu (např. u FVE po dobu 35-40 let)
- ▶ **Energetická bezpečnost a nezávislost** – obnovitelné zdroje často doplněné o baterie posilují nezávislost na dodávkách energie, hybridní systémy se mohou přepnout do ostrovního režimu v případě výpadku veřejné sítě
- ▶ **Ochrana životního prostředí** – rozvoj místních obnovitelných zdrojů pomáhá nahrazovat fosilní paliva a přispívá tak k lepšímu ovzduší
- ▶ **Podpora místní ekonomiky** – komunitní energetika vytvoří pracovní příležitosti, prostředky netečou mimo místní ekonomiku za nákup uhlí nebo plynu
- ▶ **Lepší integrace OZE do sítě** – komunitní energetika umožní lepší integraci velkého množství malých obnovitelných zdrojů do elektrické sítě, protože zároveň podpoří místní spotřebu, posílení stability sítě

Předpoklady funkční a atraktivní komunitní energetiky

- ▶ **Vize - Energetická koncepce komunity**
- ▶ **Zajištění energetické efektivity** – hospodárné nakládání s energiemi (energetické úspory)
- ▶ **Vlastní zdroje energií** (elektriny a tepla)
- ▶ **Možnost snadného sdílení (předávání) energií** v rámci komunity
- ▶ **Technické podmínky** pro řízení zdrojů a spotřeby (připojení, chytrá měřidla, datový servis, výhledově chytré spotřebiče, vč. auta)
- ▶ **Vhodné legislativní prostředí** pro fungování energetické komunity (málo byrokracie, volnost obchodních vztahů, možnost využívat chytrá zařízení – akumulace)

Místní zdroje energií

- Fotovoltaické elektrárny (pozemní, střešní, fasádní, integrované do obálky budovy atd.)
- Větrné elektrárny
- Malé vodní elektrárny
- Kogenerační jednotky (plyn – zemní vs. obnovitelný, biomasa)
- Solárně-termické panely
- Tepelná čerpadla (země-voda, vzduch-voda ad.)
- Bioplynové stanice (teplo, elektřina)
- Kotle na biomasu

Každý zdroj má své specifické charakteristiky výroby (noc-den, léto-zima apod.)

Místní zařízení pro akumulaci

- Stacionární baterie (jednotlivé u zdroje, společné/komunitní)
- Baterie elektrovozidel
- Elektrokotle, zásobníky horké vody
- Výhledově – elektrolyzéry a zásobníky vodíku, přečerpávací elektrárny apod.

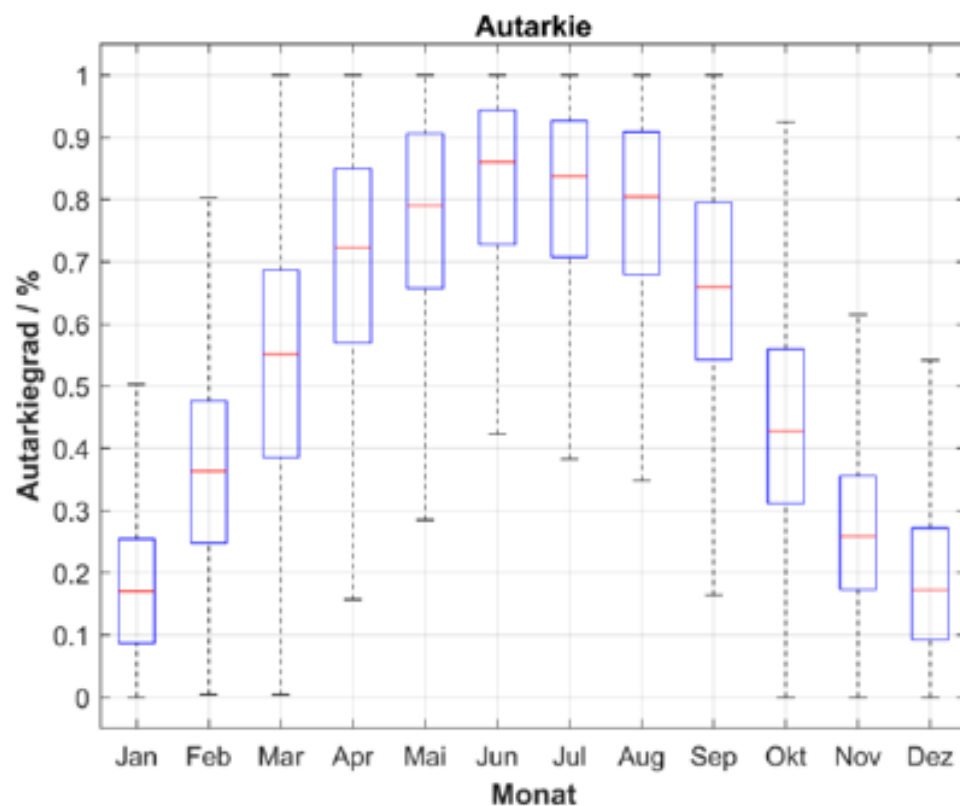
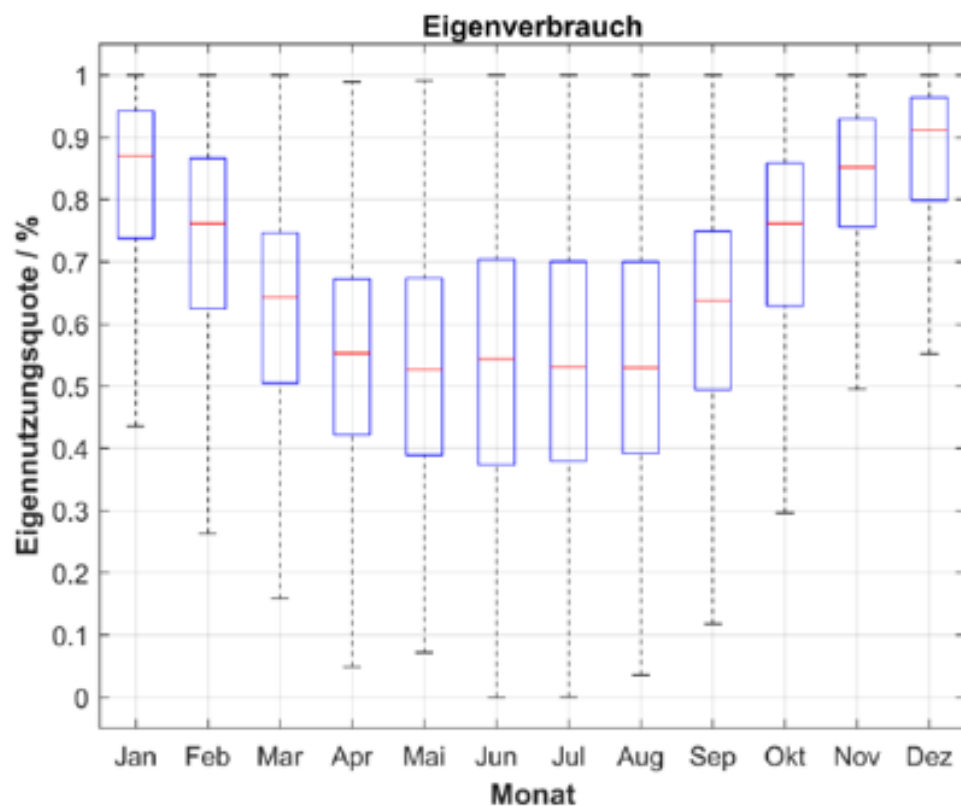
Každé zařízení má své specifické charakteristiky.

Možnost poskytování služeb flexibility.

Charakteristiky výroby FVE

Svaz moderní
energetiky

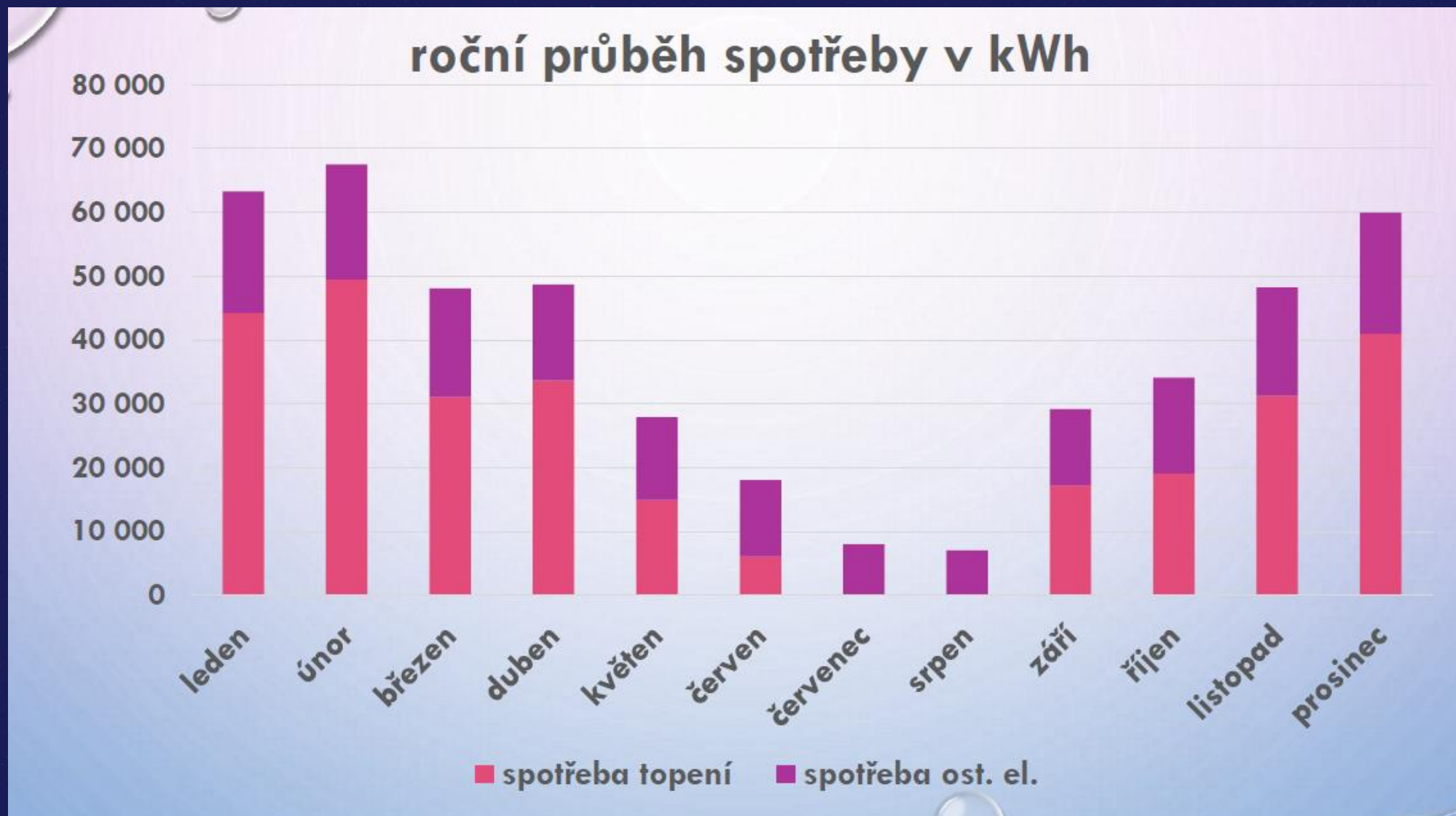

- Obr. 4: Střední hodnota míry spotřeby vlastní vyrobené elektřiny (v %) dle měsíců v roce
- Obr. 5: Střední hodnota míry soběstačnosti v zásobování elektřinou (v %) dle měsíců v roce

Charakter běžné spotřeby v obci

Svaz moderní
energetiky

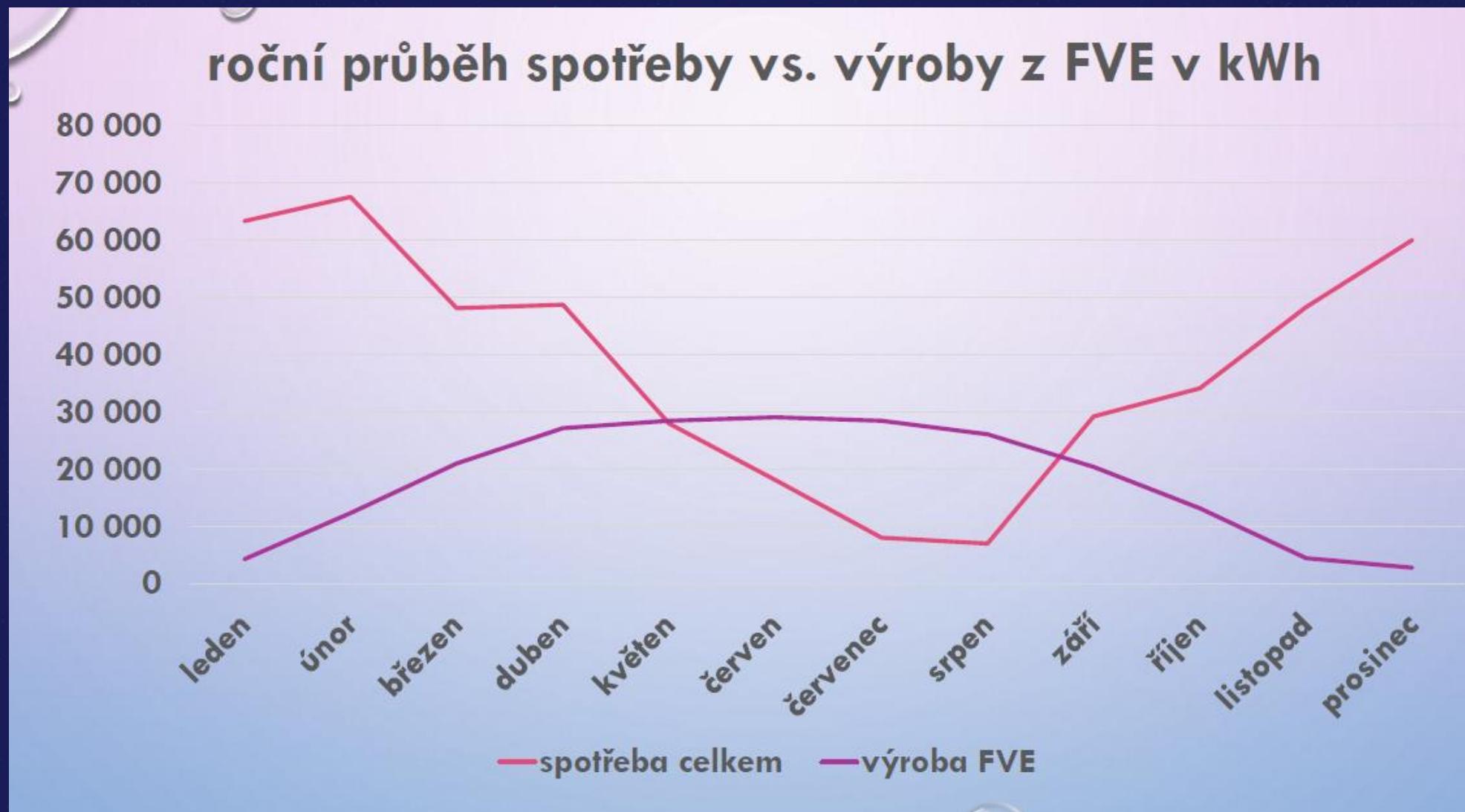

Výroba FVE vs. spotřeba

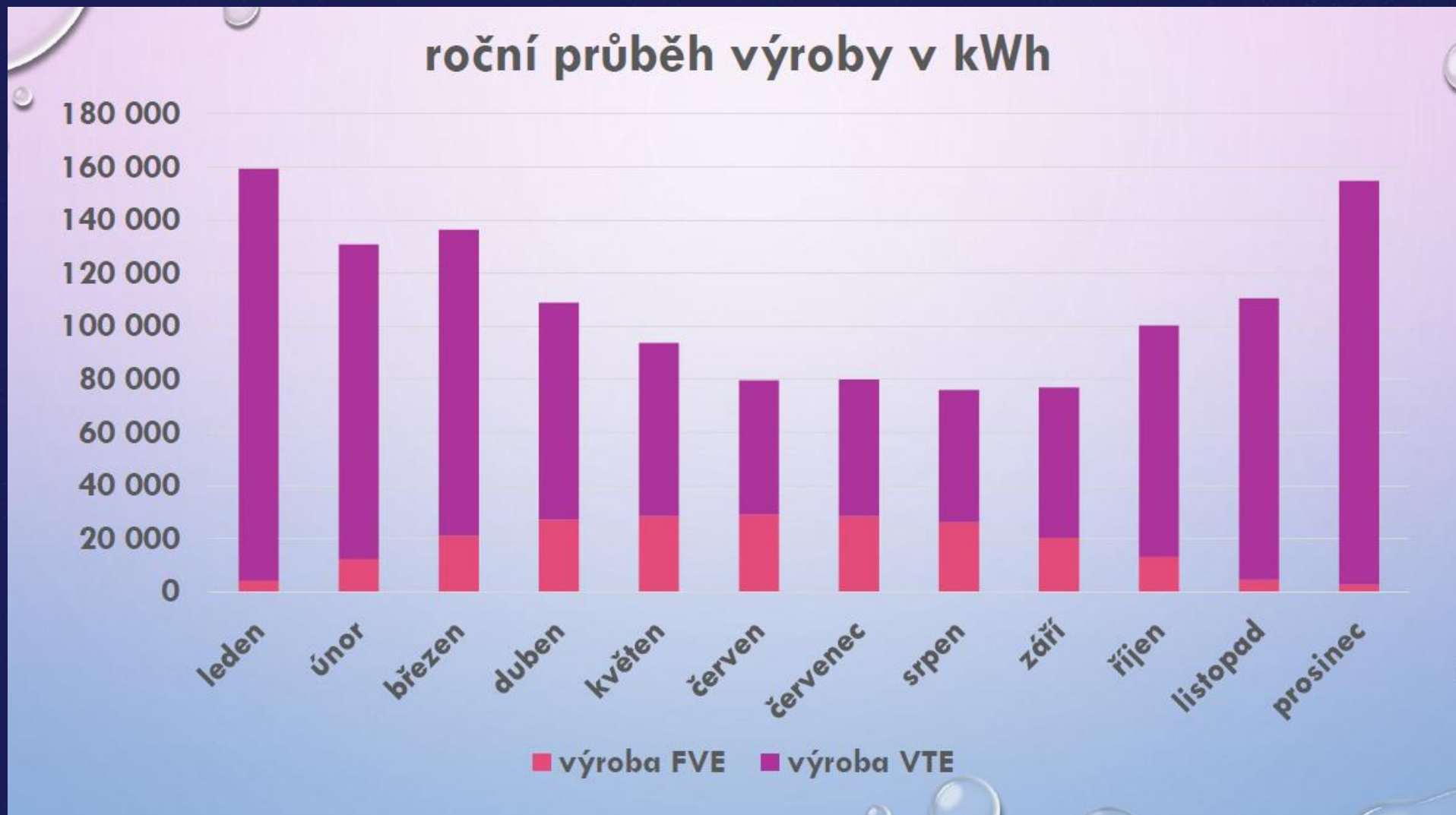
Svaz moderní
energetiky

Charakteristika výroby FVE + VTE

Svaz moderní
energetiky

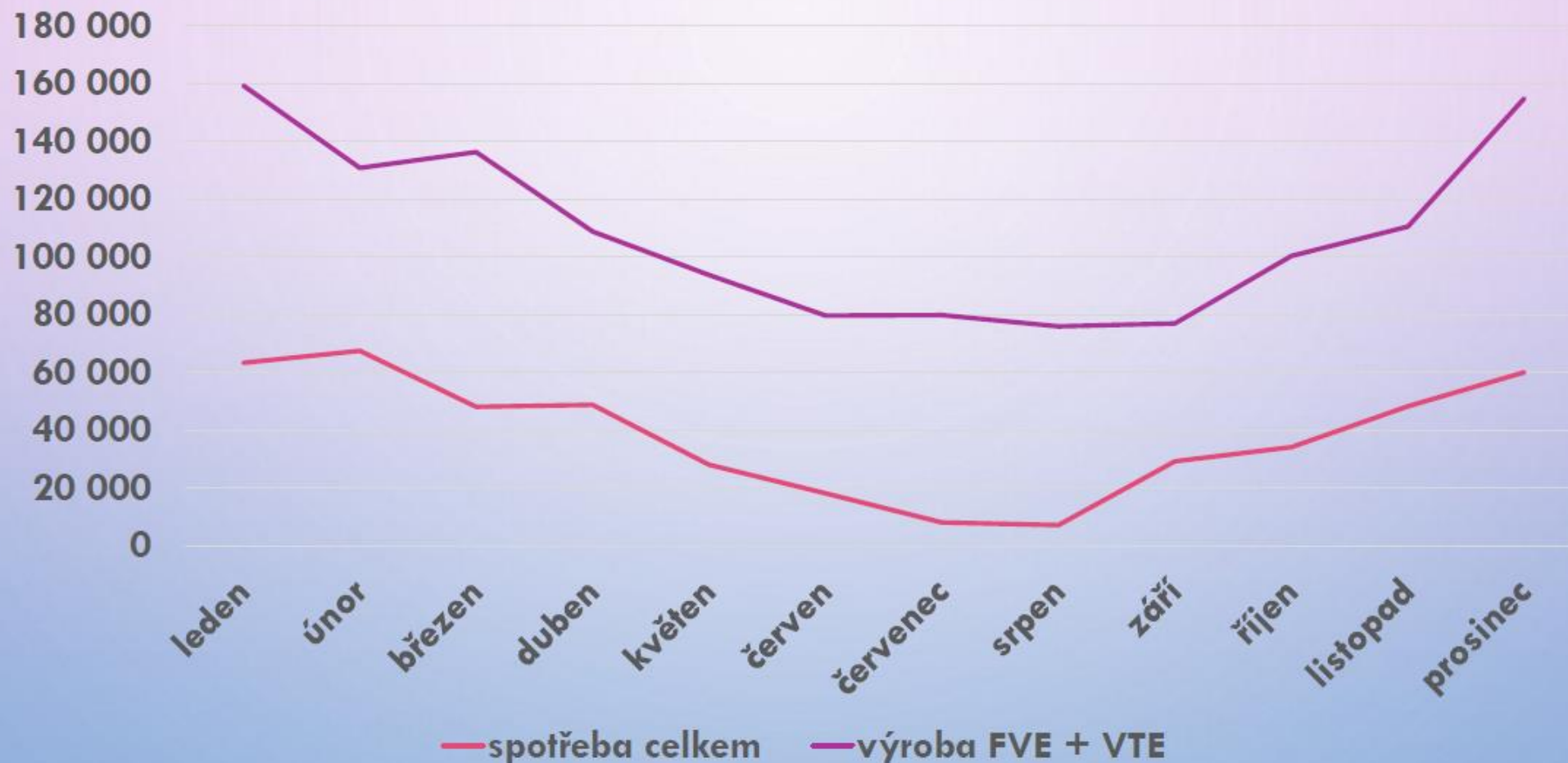

Výroba FVE + VTE vs. spotřeba

Svaz moderní
energetiky

roční průběh celkové spotřeby a výroby v kWh

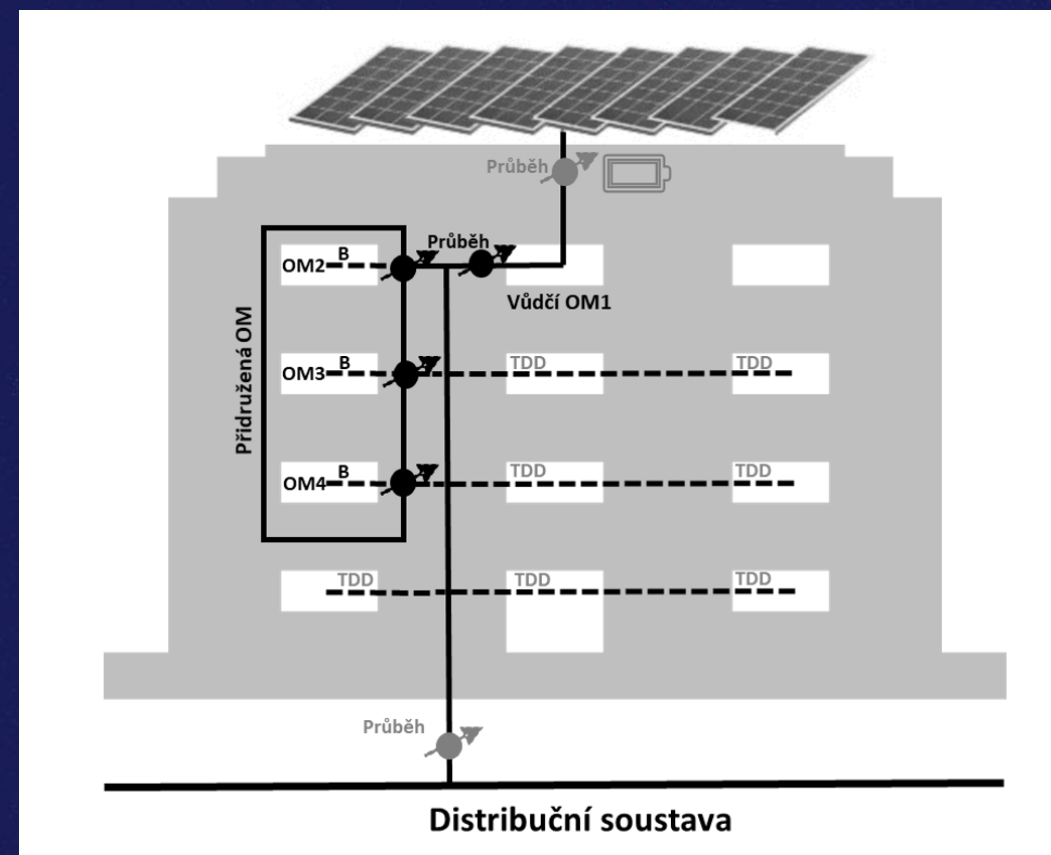
Legislativa pro rozjezd komunitní energetiky v Česku

- ▶ Lex OZE 1 (účinná od února 2023):
  - ▶ **Zjednodušení instalace střešních FVE**: do 50 kWp bez licence i bez stavebního povolení (za určitých podmínek)
  - ▶ **Výstavba** obnovitelných zdrojů nad 1 MW **ve veřejném zájmu**
- ▶ Změna vyhlášky ERÚ pro bytové domy (účinná od ledna 2023):
  - ▶ Zjednodušení **sdílení elektřiny ze společné FVE** na střeše bytového domu

Zjednodušený model sdílené FVE

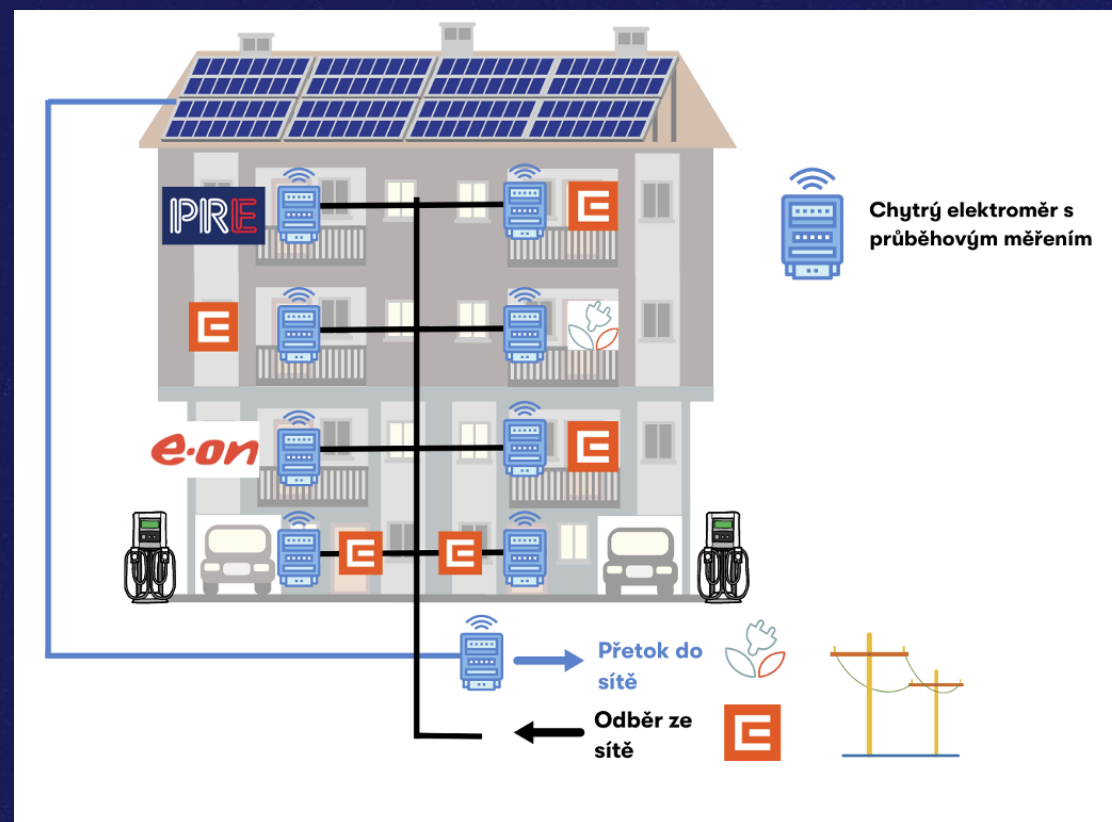
- ▶ Bytový dům: **fotovoltaika na střeše**
- ▶ Model 2023: přechodové řešení před nástupem ES, **sdílení elektřiny bez omezení**, stačí formulářová žádost
- ▶ Propojení střešní FVE přes vůdčí odběrné místo, ostatní přidružená
- ▶ Nutné průběhové měření v zapojených odběrných místech
- ▶ **Měření zajistí distributor**, použití statického koeficientu pro rozúčtování

Energetické společenství v bytových domech

- ▶ Bytový dům: fotovoltaika na střeše domu
- ▶ Model ENERGETICKÉ SPOLEČENSTVÍ:
- ▶ Umožní sdílení elektřiny z vlastní fotovoltaiky při zachování výběru svého dodavatele elektřiny
- ▶ Umožní zapojit i zdroj mimo vlastní střechu nebo skupinu bytových domů

Legislativní ukotvení kom. energetiky

- **Zákon č. 458/2000 Sb., energetický zákon v aktuálně platném znění s účinností od 1. 1. 2024, resp. 1. 7. 2024**
- **sdílení vyrobené elektřiny** do jiných odběrných míst výrobce a/nebo jiných osob, a to za komerčních podmínek stanovených stranami takového sdílení (úplatně anebo bezúplatně)
- Předávací místa budou registrována u EDC do skupin sdílení
- Velikost skupiny sdílení v rámci společenství bude do 30. 6. 2024 omezena na 1000 předávacích míst a souvislé území 3 ORP
- Od 1. 7. 2026 omezení vymizí.

Legislativní ukotvení kom. energetiky

- Energetické společenství a Společenství pro obnovitelné zdroje: **§20b**
- **Účel:** poskytovat environmentální, hospodářské nebo sociální přínosy svým členům nebo na území, na kterém provozuje svou činnost
- **Registrace:** ERÚ
- **Předmět činnosti:** výroby elektřiny (resp. i jiných forem z OZE), sdílení, dodávka, výkon jiných činností a poskytování jiných služeb souvisejících se zajišťováním energetických potřeb členů
- **Členství s hlasovacími právy:** FO, obce, malé podniky, u SPOZ i střední podniky, ale s omezením na souvislé území 3 ORP nebo HMP.
- Družstvo: může rozdělit až 33% zisku mezi členy

Vybrané technické detaily – Energetická společenství

- ▶ **Alokované množství** (...procentuální část dodávky z předávacího místa výroby do odběrného místa člena energetického společenství.) Dodávkou energie je pak naměřené množství snížené o alokované množství v rámci ES.
- ▶ **Alokační klíč** – statický (iterační), dynamický a kombinovaný (později)
- ▶ Právo členů ES na **průběhové měření**.
- ▶ **Shromažďování dat o sdílení** – Elektroenergetické datové centrum, zajišťuje sběr dat, vyhodnocování a poskytování účastníkům zapojeným do sdílení, (data z měřidel má povinnost dodat distributor)
- ▶ Distribuční poplatky – **sleva** na sdílenou elektřinu (kompetence ERÚ)
- ▶ **Aktivní zákazník** – spotřebovává, sdílí a prodává elektřinu a nejde o jeho hlavní podnikatelskou činnost

Podmínky vzniku energetických společenství

- ▶ **Zákonná definice** ES, včetně dalších podmínek fungování (viz Lex OZE II)
- ▶ **Koncepce** fungování a rozvoje ES
- ▶ **Kapacita místní distribuční sítě**, možnosti připojení nových zdrojů
- ▶ **Instalace zdrojů** (popř. zařízení akumulace)
- ▶ **Zajištění měření** (průběhová měřidla)
- ▶ **Faktické zajištění sběru dat a rozúčtování** (dle alokačních klíčů)
- ▶ **Personální zajištění** technického fungování společenství

První kroky k založení místního energetického společenství

1. **Zmapování potenciálu** místní výroby z OZE, místní spotřeby, popř. potenciálu úspor
2. Určení energetického/technického **koordinátora ES**
3. **Zformulování koncepce** ES (činnosti vykonávané v rámci ES + rozvojové plány) – stránka technicko-provozní, právní, majetková, komunikační.

Dotáční příležitosti pro vznik místního energetického společenství

1. **OP ŽP** - instalace zdrojů, snížení energetické náročnosti budov
2. **Modernizační fond RES+** - instalace zdrojů na majetku měst, obcí a jejich společností
3. **NZU** - snížení energetické náročnosti rodinných a bytových domů, instalace zdrojů.
4. **NZU v rámci NPO** – podpůrný dotační program Zakládání energetických společenství
5. **Poradenství pro rozvoj ES** – poradci v síti EKIS

**Svaz moderní
energetiky**

**Děkuji
za pozornost!**

martin.ander@modernienergetika.cz